

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 23. septembar 2020.godine

RTS- Ivanuša: Situacija u Srbiji dobra, nema razloga za uvođenje dodatnih mera i vanrednog stanja

RTS- Sars-kov-2 visoko infektivan i nisko smrtan – šta to znači za virus, a šta za ljude

RTS- Pašalić: Šta koči registraciju leka za spinalnu mišićnu atrofiju

BLIC- AMERIČKA DONACIJA NIŠKOJ KARDIOHIRURGIJI Uručeno 1.800 skafandera, stiže najsavremenija laboratorija u Evropi!

BLIC- Dr Kon je najavio NOVE MERE zbog sezone SLAVA, ali se ispostavilo da će one da traju i za Božić, evo o čemu se radi

BLIC- Šta bi moralo da se desi pa da se opet uvede VANREDNO STANJE: Dr Todorović: "Pa ni Crna Gora to nije uradila"

N1- Ujedinjeni protiv kovida: Ministarstvo zdravlja reagovalo, sastanak u četvrtak

B92- Vaskularnim hirurzima pune ruke posla, dežurale dve ekipe

RTV- Zaraženo ukupno 60 učenika

Ivanuša: Situacija u Srbiji dobra, nema razloga za uvođenje dodatnih mera i vanrednog stanja

Direktor kancelarije Svetske zdravstvene organizacije u Srbiji Marijan Ivanuša kaže za RTS da je epidemiološka situacija u Srbiji trenutno među najboljim u Evropi i da nema razloga za uvođenje dodatnih mera.

Doktor Marijan Ivanuša kaže da se, kada je reč o Evropi, broj zaraženih koronavirusom povećava u zemljama koje su bile najviše pogođene na početku pandemije, kao što su Francuska i Španija.

"Uz to imamo i zemlje koje su do sada dobro prolazile, poput Mađarske i Češke, a koje su trenutno među top deset zemalja po broju novoobolelih u Evropi. To je dokaz da virus ne posustaje i da moramo biti oprezni, naročito na jesen, kada ćemo sve više vremena provoditi u zatvorenim prostorijama", objašnjava Ivanuša.

Upozorava da je virus još uvek ovde i da je većina populacije osetljiva.

"Nemamo širu populaciju koja bi bila zaštićena od virusa, što znači da u toku jeseni i zime, ako se ne budemo pridržavali mera, možemo očekivati pogoršanje epidemiološke situacije", ističe Ivanuša.

"Dodatne mere tek ako se stanje pogorša"

Doktor Ivanuša kaže da je Srbija po epidemiološkoj situaciji trenutno među najboljim zemljama u Evropi, te da se jako dobro drži nakon pogoršanja u julu i avgustu.

"To je dokaz da se epidemija može staviti pod kontrolu poštovanjem osnovnih i jednostavnih mera", naglašava Ivanuša.

Ističe da je situacija u Srbiji dobra i da ne vidi nikakav razlog za uvođenje vanrednog stanja ili bilo kakvih dodatnih mera.

"Treba pratiti situaciju svakodnevno. Ako se pogorša, tada treba razmišljati o dodatnim merama", objašnjava Ivanuša.

Doktor Ivanuša kaže da SZO iz medicinskih razloga ne može preporučiti da se trajanje karantina skрати na manje od 14 dana.

"Pratio sam diskusiju u Sloveniji. Oni kažu da je jako skupo imati ljude u karantinu 14 dana, dakle oni su iz ekonomskih razloga skratili trajanje karantina na deset dana i prihvatili rizik da će neki ljudi možda oboleti između desetog i četrnaestog dana", navodi Ivanuša.

"Prihvatićemo svaku vakcinu koja prođe ispitivanja"

Kada je u pitanju vakcina protiv koronavirusa, doktor Ivanuša kaže da ih je puno u razvoju, ali da nijedna još uvek nije završila treću fazu kliničkog ispitivanja.

"Ne bih isticao nijednu zemlju. Prihvatićemo svaku vakcinu koja prođe sva tražena klinička ispitivanja u skladu sa visokim međunarodnim standardima. Cilj nam je da bude bezbedna i efikasna. Iz koje će biti države ili institucije, videćemo. Ja se nadam da će ih biti više", ističe Ivanuša.

Srbija je potpisala obavezujući sporazum o pridruživanju "Kovaksu", a doktor Ivanuša kaže da je taj projekat nastao jer se događalo da relativno male i siromašne zemlje imaju jako težak pristup lekovima, vakcinama i drugoj medicinskoj opremi.

"Razlog za inicijativu je da se ne dogodi da velike i snažne zemlje ne obezbede vakcine za sebe, dok će svi ostali iz manje bogatih zemalja biti prepušteni na milost i nemilost globalnog tržišta", objašnjava Ivanuša.

Ističe da su se inicijativi priključile i neke razvijene i bogate zemlje - Japan, Singapur...

Sars-kov-2 visoko infektivan i nisko smrtan – šta to znači za virus, a šta za ljude

Direktorka Instituta za molekularnu genetiku i genetičko inženjerstvo dr Jelena Begović kaže za RTS da se virus sars-kov-2 menja, ali da još nema dokaza da je oslabio.

Dr Jelena Begović kaže za RTS da to što neko ima pozitivan rezultat nekoliko nedelja, a nema simptome, ne bi trebalo da bude do testova i ukazuje da su takvi slučajevi izolovani.

Prema njenim rečima, neko može i dugo u sebi da nosi virus a da nema simptome.

Ukazuje da su realtime pi-si-ar testovi polukvantitativni, što znači da ne mere potpuno količinu virusa. Kada bi se to merilo, metodologija bi, kaže, morala biti preciznija a samim tim i skuplja.

Kada je reč o netestiranju dece, dr Jelena Begović kaže da je globalno zauzet stav da je kod dece klinička slika slaba i da se ta populacija ne smatra ugroženom, pa se zbog toga i ne testira.

Navodi da je virus sars-kov-2 u idealnoj situaciji za sebe - visoko je infektivan, a smrtnost je niska, što mu omogućava da se što više širi i dugo opstaje.

"Kod virusa kod kog je visoka smrtnost, taj krug se zatvara, ne može da se širi jer brzo ubija domaćina. Ovaj virus se menja, ne neverovatno brzom stopom, ali nema dokaza da je oslabio", ističe dr Jelena Begović.

Govoreći o kolektivnom imunitetu, dr Jelena Begović ukazuje da se on postiže kad od 50 do 90 osto populacije postane imuno.

"Može da se prođe kroz cikluse infekcije, što je Švedska uradila ali uz visoku stopu smrtnosti, a drugi način je elegantniji - vakcina", ukazuje dr Jelena Begović.

U vodećim svetskim medicinskim časopisima postojale su prve procene da je za koronavirus neophodno da 70 odsto populacije bude imuno kako bi se postigao kolektivni imunitet. Ti podaci se, kaže, menjaju, pa sada poslednji pokazuju da je brojka oko 50 odsto.

Prema njenim rečima, postoje i istraživanja da i drugi delovi imunog sistema možda utiču da je neko imuniji i bolje prođe u kontaktu sa koronom.

Pašalić: Šta koči registraciju leka za spinalnu mišićnu atrofiju

Posle saznanja iz medija da deca obolela od spinalne mišićne atrofije već šest meseci čekaju na jedinu terapiju koju mogu da prime dok im se u međuvremenu zdravstveno stanje pogoršava, zaštitnik građana pokrenuo je po sopstvenoj inicijativi postupke kontrole pravilnosti i zakonitosti rada Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje i beogradske Klinike za neurologiju i psihijatriju za decu i omladinu.

Zbog postojanja mogućnosti ugrožavanja ili povrede prava i najboljeg interesa deteta, u postupku pokrenutom posle saznanja iz medija da postoji zastoje u postupku registracije sirupa "riziplam", ombudsman Zoran Pašalić traži da ga ove RFZO i Klinika za neurologiju i psihijatriju obaveste o svim relevantnim činjenicama i okolnostima u vezi sa procedurama odobrenja i registracije leka, saopšteno je iz Kancelarije zaštitnika građana.

Pašalić traži od te dve zdravstvene institucije da ga u roku od 15 dana obaveste o merama i aktivnostima koje ćete preduzeti u ovom slučaju, kao i u kojoj je fazi postupak razmatranja registracije tog leka i kada se može očekivati konačna odluka.

AMERIČKA DONACIJA NIŠKOJ KARDIOHIRURGIJI Uručeno 1.800 skafandera, stiže najsavremenija laboratorija u Evropi!

Klinika za kardiohirurgiju i Klinički centar u Nišu dobili su donaciju Američke ambasade u Beogradu i Evropske komande Američke vojske vrednu preko 15.000 dolara koju čini 1.800 skafandera za višekratnu upotrebu.

Direktor niške Kardiohirurgije dr Dragan Milić primajući donaciju, istakao je da ovu zaštitnu opremu koristi osoblje koje učestvuje u lečenju infektivnih bolesnika, pre svega onih koji imaju kovid-19 infekciju. On je najavio i novu pomoć iz Amerike, koja će svrstati Niš u vrh evropskog zdravstva.

- Nadamo se da drugog talasa koronavirusa neće biti, ali nemamo prava da budemo nespreni. Naši američki prijatelji su nas obavestili da 3. oktobra stiže u Niš njihova donacija u vidu aparata za genetsku laboratoriju koja će se otvoriti na Medicinskom fakultetu u Nišu kao i aparati za laboratoriju za tkivnu tipizaciju koja će se nalaziti na Klinici za kardiohirurgiju KC Nis. Ove dve laboratorije radiće kao jedna celina i biće nesto najsavremenije što postoji u Evropi! Ove laboratorije obezbediće kompletno ispitivanje bolesnika koji se spremaju za transplantaciju ali će biti moguće i da se utvrde urođene anomalije ili da se utvrdi genetska tipizacija raznih vrsta tumora uključujući i one najmalignije - istakao je dr Milić.

Prema njegovim rečima sve ovo omogućiće da se naši pacijenti leče na najsavremeniji način.

- Vrednost celokupne donacije je preko milion dolara. Nadamo se da će laboratorije početi sa radom krajem oktobra ili početkom novembra i ovo će biti ogroman iskorak za niško zdravstvo. Građani i pacijenti Niša i Juga Srbije zaslužuju da imaju najbolje i najsavremenije mogućnosti za lečenje - navodi dr Milić.

Dr Kon je najavio NOVE MERE zbog sezone SLAVA, ali se ispostavilo da će one da traju i za Božić, evo o čemu se radi

Sećamo li se aprila? Tada je u Srbiju ušlo oko 400.000 naših građana koji su došli tada za uskršnje praznike. Uskoro nam dolazi zima, a sa njom vreme slava, Nove godine, Božića. tada se očekuje da će granice preći toliko, ako ne i više naših državljana koji žive na različitim krajevima sveta. Šta ih očekuje pri ulasku u Srbiju?

Ako je suditi prema izjavama koje smo mogli čuti od članova Kriznog štaba, naše gatarbajtere će zadesiti slična sudbina kao i sve srpske turiste koji dolaze ovih dana sa svojih letovanja. Šta to konkretno znači?

"Nije ovo mera samo za one koji se sada vraćaju sa letovanja"

Prema najavama, mera nadzora koja je uvedena od petka u 18 sati nije namenjena samo za tekuće prilike, već se očekuje da se produži i na period praznika. O tome je za "Blic" govorio i epidemiolog Predrag Kon.

- Ova odluka nije važna samo u ovom trenutku već i za sve buduće situacije koje nas čekaju - slave, veselja... Ako uzmemo u obzir da nas je u prvom piku najviše koštao dolazak čak 400.000 ljudi, ova odluka je došla u pravom trenutku - kazao je Kon.

Naš epidemiolog je istakao da je odluka o nadzoru u ovom trenutku inzvaredan test kako šta funkcioniše pred Novu godinu.

- Mere nadzora će ostati, nisu smišljene samo za ovu konkretnu situaciju. Možda razmišljamo mnogo meseci unapred, ali tako je bolje - naglašava naš stručnjak.

Već u petak su primećene kilometarstke kolone prvenstveno na prelazu iz Crne Gore prema Srbiji, dva dana kasnije stigli su i prvi podaci u vezi sa nazorom - epidemiolog i član Kriznog Štaba Predrag Kon naveo je da je već 15.000 naših turista pod nadzorom, te da među njima već ima pozitivnih na korona virus.

Svi znamo da veliki broj naših ljudi najviše dolazi u svoju zemlju upravo za novogodišnje praznike, pa se očekuje da brojka oih koji će preći našu granicu tada biti i veća.

Kako izgleda nadzor?

Ako ostane mera nadzora sve njih će ih dočekati isto upozorenje. A evo šta nakon toga.

Na papiru koji dobija svaki građanin Srbije koji se vraća iz zemlje sa nepovoljnom epidemiološkom situacijom stoji da je pod nadzorom.

Prvi korak je, kako stoji u dokumentu, da se prijavite na sajt <https://www.e-zdravlje.gov.rs> u roku od 24 sata od ulaska u zemlju. Na samom sajtu je neophodno da ostavite svoje podatke, LBO i broj zdravstvene knjižice, a nakon toga i da uradite test samoprocene koji je za povratnike, kako se navodi na sajtu e-zdravlje nešto detaljniji od onog za ostale građane.

Dalje, u upozorenju piše da ćete nakon prijavljivanja dobiti potvrdu koju je neophodno da ištampate kako biste imali dokaz da ste se prijavili.

Upozorenje se dobija na granici

Nadzor se sprovodi u trajanju od 10 dana i, ukoliko ne razvijete nikakav simptom, na istom poratlu je neophodno i da se odjavite kako bi nadzor prestao. Veoma je važno istaći da nadzor ne ograničava slobodu kretanja.

Ipak, napomena postoji za sve one koji imaju neki simptom respiratorne infekcije: temperaturu, kratak dah, otežano disanje, bol u grlu, gubitak čula mirisa i ukusa i drugo, - oni su u obavezi da se jave u kovid ambulantu.

- Svako ko dođe i dođe do pogoršanja njegovog stanja, ako ima temperaturu ili neki drugi vid respiratorne infekcije ima obavezu da se javi u kovid ambulantu radi daljeg ispitivanja - istakao je ranije za "Blic" epidemiolog Predrag Kon.

Za vreme trajanja nadzora, svi dužni ste da konstantno pratite svoje stanje i da li ima određenih promena, te da na najmanju sumnju reaguju kako bi se predupredila eventualna posledica.

Propisane i kazne

Ipak, za sve one koji bi trebalo da su od nadzorom, a nisu se prijavili ili su se zarazili, pa samim tim preneli zarazu na nekog drugog na neodgovoran način, propisane su i kazne.

Na papiru koji su dobili naši državljani, stoji da ukoliko se elektronski ne prijave u roku od 24 sata čine prekršaj, koji je kažnjiv po članu 85, stav 1, tačka 10, Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Ovaj član i ova tačka Zakona kažu, inače, da će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniti svako ko ne postupa po propisima, odlukama ili naredbama koje donose nadležni organi u skladu sa ovim zakonom, a kojima se određuju mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti.

Dakle, za vreme trajanja nadzora najbolje je kontakte svesti na minimum i svakodnevno motriti na promene u zdravstvenom stanju. I ne zaboravite, kada prođe 10 dana, obavezno je odjavljivanje sa nadzora.

Šta bi moralo da se desi pa da se opet uvede VANREDNO STANJE: Dr Todorović: "Pa ni Crna Gora to nije uradila"

Nakon informacije koja se pojavila u pojedinim medijima da je moguće uvođenje vanrednog stanja od 1. oktobra, član Kriznog štaba za suzbijanje infekcije Covid-19, epidemiolog prof. dr Branislav Todorović kaže za "Blic" da se o tome uopšte ne razmišlja, kao i da je "neko očigledno pomešao dva pojma - vanredno stanje i vanrednu situaciju".

- Vanredno stanje niko nije pomenuo, niti dolazi u obzir da ga uvedemo. Ali neko je očigledno pomešao dva pojma vanredno stanje i vanrednu situaciju. Sve dok traje epidemija, mi se nalazimo u vanrednoj situaciji, a ona podrazumava sprovođenje svih mera koje su tu kako bi se smanjio rizik prenošenja infekcije. Vanredno stanje je nešto drugo, ono podrazumeva ograničanja i to se dešava samo u onim situacijama kad nemate kontrolu nad širenjem zaraze, od čega smo mi daleko, i potpuno je besmisleno govoriti o tome - objašnjava detaljno za "Blic" profesor Todorović.

Kako kaže Srbija nije ni blizu ponovnog uvođenja vanrednog stanja.

- Svakako ima pravo da kritikuje i predlaže, da se razumemo, ali u doba epidemije baviti se politikanstvom je neprimereno. Ovakve izjave koje nisu zasnovane na činjenicama, jer niko nije izjavio da ćemo uvesti vanredno stanje, nisu u redu. Ja sam rekao da na osnovu podataka kojima raspolažemo, i na osnovu epidemiološke procene, može doći do blagog povećanja. Dakle, ne da će doći, ali da se može dogoditi ako se mere ne poštuju, i tu postoji razlika. A to sve opet nema nikakve veze sa vanrednim stanjem, a ti koji su plasirali ovakvu informaciju očigledno su pobrkali dva pojma - objašnjava Todorović.

Kako ističe, u Srbiji se trenutno primenjuju mere koje se propisuju u okviru vanredne situacije, a koliko god ona bila povoljna ne možemo je odjaviti sve dok vanredne SZO ne odjavi pandemiju.

- Mi se nalazimo u vanrednoj situaciji, to znači da imamo mere koje treba da poštujemo. Vanredno stanje se uvodi kada postoji opasnost da je nešto izmaklo kontoli, pa da jednostavno moramo smanjiti kontakte ljudi, i to podrazuwa, zatvaranje objekata, škola, vrtića, pozorišta, svih onih mesta gde se ljudi mogu okupljati, kao i ograničavanje rada onih delatnosti koje snabdevaju hranom, kao što smo to već imali. Mi to uopšte ne očekujemo i nismo ni blizu nečeg takvog - rekao je on.

Na primeru Crne Gore koja ima 10 puta povećanje i druga je po broju na 100.000 aktivnih slučajeva pa Crna Gora recimo ima 10 puta povećanje, ona ja druga u Evropi po broju aktivnih slučajeva, Todorović ističe, da ni oni nisu uveli vanredno stanje, niti će ga verovatno uvoditi.

- Ovim samo pravim paralelu koliko smo mi zapravo daleko od nečega takvog - zaključio je on.

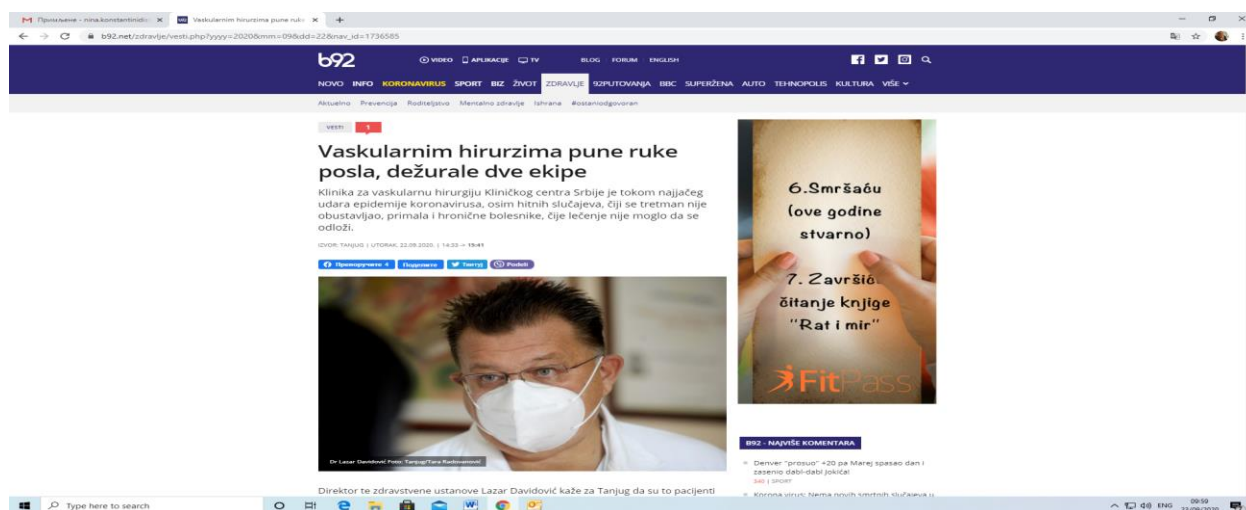
Ujedinjeni protiv kovida: Ministarstvo zdravlja reagovalo, sastanak u četvrtak

Udruženje Ujedinjeni protiv Kovida saopštilo je da je ministarstvo zdravlja reagovalo na njihov zahtev da se sastanu sa ministrom zdravlja Zlatiborom Lončarom i da će do njega doći u četvrtak.

UPK su naveli da će o rezultatima tog sastanka građani Srbije biti obavješteni odmah nakon njegovog završetka.

Istovremeno, UPK je saopštio da radi i na najavljenom konferenciji za medije na otvorenom, "čija će sadržina svakako zavisiti od rezultata pomenutog sastanka".

Dopisom ministru zdravlja Zlatiboru Lončaru UPK je u ponedjeljak zatražilo da se hitno prekine kršenje prava lekara, da u radnom odnosu ostanu svi mladi lekari koji su zaposleni tokom vanrednog stanja i da se smene vršioци dužnosti direktora Opšte bolnice Novi Pazar i KBC Zvezdara.

Vaskularnim hirurzima pune ruke posla, dežurale dve ekipe

Klinika za vaskularnu hirurgiju Kliničkog centra Srbije je tokom najjačeg udara epidemije koronavirusa, osim hitnih slučajeva, čiji se tretman nije obustavljao, primala i hronične bolesnike, čije lečenje nije moglo da se odloži.

Direktor te zdravstvene ustanove Lazar Davidović kaže za Tanjug da su to pacijenti kod kojih bi odlaganje operacije, za 15 dana ili mesec dana, dovelo do katastrofalnih posledica, kao što su gubitak noge ili ruke, moždani udar ili smrtni ishod.

"Mislim da će na kraju godine, kada budemo pravili uobičajenu analizu, na godišnjem nivou, biti 70 odsto uobičajenih operacija", rekao je Davidović.

On ističe da je posao organizovan tako da nijedan pacijent ne bude oštećen i da svi zaposleni, koliko god je moguće, budu zaštićeni.

"Napravljena je sasvim drugačija organizacija rada, na posao su dolazili samo oni koji su bili neophodni, tako je i sada", ukazuje Davidović i dodaje da su udvostručene dežurne ekipe.

Zbog epidemiološke situacije, kako je rekao, klinika nije radila u punom kapacitetu, a od tri operacione sale radile su dve.

On ističe da je Klinički centar Srbije bio jedan od retkih zdravstvenih ustanova koji nije bio u kovid-sistemu i da je pritisak bio nešto veći, jer su se četiri beogradska kliničko-bolnička centra uključili u zbrinjavanje kovid-pacijenata.

"U avgustu smo imali neuobičajeno veliki broj pacijenata sa rupturom trbušne aorte, što se inače sezonski gotovo isključivo dešava u januaru i februaru. Pretpostavljam zbog toga što su druge ustanove gde su ti bolesnici mogli biti zbrinuti, bile u kovid-sistemu", rekao je Davidović.

U Klinici za vaskularnu hirurgiju godišnje se obavi 2.400 procedura na krvnim sudovima, a čak 500 se odnosi na različite segmente aorte, po čemu je Klinika vodeća u regionu.

Kada je u pitanju aneurizma trbušne aorte, on navodi da veliki broj pacijenata nema nikakve simptome i da se bolest sasvim slučajno otkrivena ultrazvučnim pregledom.

"Imamo veliku zastupljenost rupturiranih aneurizma trbušne aorte u poređenju sa drugim visoko razvijenim zapadno evropskim zemljama, što je daleko teže za zbrinjavanje i praćeno sa daleko lošijim rezultatima i većom smrtnošću", rekao je Davidović.

Kako kaže, jedan od načina da se otkriju ti pacijenti jeste ultrazvučni pregled, kome bi trebalo da se podvrgnu, dodaje, tzv. rizične kategorije stanovništva.

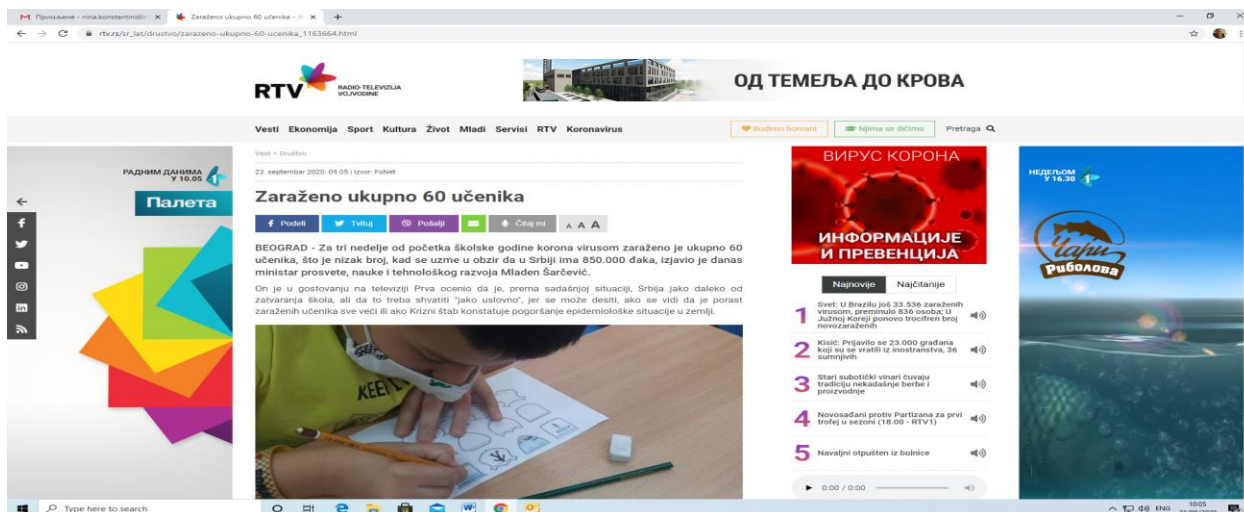
Napominje da su to osobe muškog pola starije od 55 godina, koje u porodici imaju nekog od srodnika po prvoj liniji koji takođe imaju aneurizmu.

Davidović dodaje da će Klinika ove godine konkurisati kod Fonda za nauku multidisciplinarnim projektom, čiji bi cilj bio rano otkrivanje aneurizma trbušne aorte.

"Ako se aneurizma trbušne aorte operiše dok nije rupturirala, u prvih mesec dana smrtnost u našoj kući je 1,5 odsto, što je za jednu takvu kompleksnu operaciju više nego zadovoljavajuće, imajući u vidu da pacijenti imaju čitav niz propratnih bolesti, pre svega srca i pluća", ukazuje Davidović.

On ističe da se svaki zdravstveni sistem mora prilagoditi datoj situaciji, te da je Klinički centar Srbije za sada u tome uspeo.

"I narednih godina će nam dolaziti mladi ljudi iz zapadne Evrope na usavršavanje, kao i prethodnih deset godina. Već sada znamo kandidate do sledećeg oktobra i svi oni će morati da se pridržavaju mera koje je propisala naša Vlada", zaključio je Davidović.

Zaraženo ukupno 60 učenika

BEOGRAD - Za tri nedelje od početka školske godine korona virusom zaraženo je ukupno 60 učenika, što je nizak broj, kad se uzme u obzir da u Srbiji ima 850.000 đaka, izjavio je danas ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Mladen Šarčević.

On je u gostovanju na televiziji Prva ocenio da je, prema sadašnjoj situaciji, Srbija jako daleko od zatvaranja škola, ali da to treba shvatiti "jako uslovno", jer se može desiti, ako se vidi da je porast zaraženih učenika sve veći ili ako Krizni štab konstatuje pogoršanje epidemiološke situacije u zemlji.

Šarčević je istakao i da postoji i "plan B", nastava za daljinu, i taj plan je spreman od 1. septembra.